DIN ACȚIUNILE MINERILOR DIN ZONA BRADULUI ȘI VALEA JIULUI PENTRU IEȘIREA REVOLUȚIONARĂ DIN CRIZĂ (1929–1933)

Maria Andrițoiu – Mihai Cerghedean

Criza economică din anii 1929—1933 producîndu-se pe fondul crizei generale a zguduit puternic lumea capitalistă, a adîncit și mai mult contradicțiile dintre muncă și capital, făcînd să crească valul luptelor revoluționare ale oamenilor muncii.

Producția țării a scăzut atingînd în 1932 indicele valoric de numai 57,7% față de 1929 și în mod deosebit, a scăzut producția industriei carbonifere după cum arată tov. Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită cu ocazia aniversării a 45 ani de la crearea P.C.R. Această stare de lucruri a lovit în primul rînd și în cel mai puternic grad în situația minerilor din Valea Jiului.

Mănunchiul de documente pe care îl prezentăm vin să aducă date și aspecte noi din lupta muncitorimii miniere din Valea Jiului și Zona Bradului. Societățile anonime de aici căutau să arunce greutatea crizei pe spinarea maselor fără ca veniturile acționarilor și înalților funcționari să fie afectate prea mult. Se intensifică exploatarea folosindu-se diferite forme: concedieri, neplata salariilor, intensificarea ritmului de lucru, etc. Paralel cu aceste măsuri clasele exploatatoare, conștiente de pericol, iau o serie de măsuri administrative menite să prevină și să reprime orice încercare de manifestare a muncitorimii. Se înființează astfel Consiliul de colaborare pe lîngă prefectură, format din vîrfurile aparatului de reprimare burghez, unde se hotărau măsurile care urmau să se ia împotriva maselor (doc. 14, 26 etc.).

Masele însă nu au fost intimidate și sub conducerea comuniștilor care in această perioadă au reușit să mobilizeze la luptă unită și pe socialiști (doc. 5, 6) au pornit la o luptă hotărît împotriva exploatării. Cu ocazia adunărilor de sindicat, prin memorii, manifestații, greve, muncitorii cer încetarea concedierilor, reprimirea la lucru a celor concediați, plata salariilor restanță etc.

Prin lupta lor minerii din Valea Jiului și Zona Bradului, comuniști, socialiști și de alte orientări au făcut front comun cu lupta muncitorimii din întreaga țară împotriva exploatării și a pericolului fascist.

1

LUPENI
SOCIETATE ANONIMA ROMÂNĂ
PENTRU
EXPLOATAREA MINELOR DE CĂRBUNI

CAPITAL SOCIAL LEI. 400.000.000
BUCUREŞTI MJ/EA
EXPLOATĂRI LA LUPENI (JUD. HUNEDOARA)

FABRICA DE COX ŞI DERIVATE
ADRESA TELEFONICĂ „LUPENI"
TELEFON 41/67
Administrativ

BUCUREŞTI 7 februarie 1929
Str. Dionisie, 68

Domnule PREFECT,

Alăturat avem onoarea a vă remite în copie spre cunoştiinţă două petiţiuni ce am adresat Ministerului Muncii şi Ocrotirilor Sociale.
Primiţi, vă rugăm, Domnule Prefect, asigurarea distinsei noastre stime,

LS. ss. indescifrabil

Anexe

Domniei Sale
Domnului PREFECT AL JUDEŢULUI HUNEDOARA, DEVA

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 111/1929 Original

2

MJ/EA
Administrativ

7 Februarie 1929

Domnule MINISTRU,

Avem onoare a vă aduce la cunoştinţă că am primit de la Direcţiunea Minelor noastre din Lupeni următoarea telegramă:
„Sîmbătă muncitorii nu s-au prezentat la lucru cerind 50 la sută în plus din cauza sărbătoarei".

Este vorba de sîmbătă 2 februarie a.c. zi, care nu este nici sărbătoare legală și nu este prevăzută nici în contractul colectiv ca zi de sărbătoare.

Primiți vă rugăm domnule ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Domniei sale

Domnului MINISTRU AL MUNCEI ŞI OCROTIRILOR SOCIALE,

Loco

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 111/1929
Copie.

3

Registratură specială

Compania Jandarmi Hunedoara

BULETIN INFORMATIV

Nr. 20 din 15 februarie 1929

Nr. crt.	Calificarea faptului.	Postul în raza căruia s-a întîmplat faptul	Comuna în raza căruia s-a întîmplat faptul	DESCRIEREA EVENIMENTULUI
1.	Grevă	Brad	Stănija	Secția Jand. Brad cu Nr. 61 din 14/II a.c. raportează că muncitorii de la Mina de aur Stănija, a Societății 12 Apostoli Brad în număr de 60, în ziua de 14 februarie 1929 au început greva, — cauza este unele nemulțumiri ce au față de societate pentru salar. S-a detașat la acea mină un jand. reangajat și 3 jandarmi în termen pentru a se menține ordinea. Pînă în prezent nu s-au petrecut cazuri accidentale.

Cu buletinul nr. de mai sus s-a raportat C.C.J. Brigada V-a Jand. reg. 9 Jand. s-a înștiințat Parch. Trib., Prefectura și Siguranța Deva.

COMANDANTUL COMPANIEI JANDARMI HUNEDOARA

L.S. ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 84/1929, original

4

TELEGRAMA

Nr. 254 Către Prefectura Județului Hunedoara-Deva

Raportez că azi 6 aprilie a.c. ora 11 in număr de circa 150 șomeri în majoritate femei și copii s-au adunat în fața primăriei și o delegație au solicitat de la domnul primar lucru sau piine. Au fost împrăștiați in liniște fără a se produce nici un incident. Șeful Poliției Nr. 1518 din 6 aprilie 1929

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura Jud. Hunedoara, dos. nr. 84/1929, original

5

SERVICIUL SPECIAL DE SIGURANȚĂ PETROȘANI
BULETIN INFORMATIV LUNAR

Asupra situației și evenimentelor din sectorul nostru pe luna april 1929

COMUNIȘTI

În urma dispozițiunilor luate de guvern, din partea noastră și autorităților administrative și un delegat al parchetului s-au sigilat și închis localurile sindicatelor unitare din Petroșani și Vulcan, ridicîndu-se toată arhiva scriptele și diferite piese găsite și în urma actelor dresate o parte din ei se află în cercetarea dlui jude de instrucție, de pe lîngă Tribunalul Deva, fiind și depuși cîțiva în arest preventiv pînă la terminarea instrucției, totuși caută a face nuclee clandestine pentru a-și menține propaganda și ideile comuniste.

Din partea noastră însă se urmărește în de-aproape și discret orice mișcare a lor.

SOCIALIȘTI

Sindicatele social-democrate au organizațiuni în toate localitățile în regiunea Valea Jiului și în ultimul timp au început a face o mai vie propagandă pentru a se organiza, cîștigînd teren mai mult de la inchiderea sindicatelor unitare.

Totuși cu ocaziunea serbărei zilei de 1 Mai au avut o atitudine dîrză față de măsurile luate de guvern de a nu li se permite a scoate drapele roșii.

Muncitorii din această organizație sunt foarte nemulțumiți contra patronilor pentru intenția ce au de a mai face noi concedieri din lucru.

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 84/1929, original.

6

Serviciul Special de Siguranță Petroșeni

BULETIN INFORMATIV LUNAR

Asupra situației și evenimentelor din acest sector pe luna iunie 1929

COMUNIȘTI

Comuniștii prezintă un pericol în această regiune, prin numărul de aderenți și propaganda deșănțată la care se dedau.

Deși sediul Sindicatelor unitare au fost sigilate și capii mișcărei arestați, propaganda continuă prin cei rămași și chiar soțiile lor. Lipsa de muncă, mizeria contribuiesc la mărirea numărului lor.

SOCIALIȘTI

Sindicatele Social Democrate cu formațiuni în toate centrele din această regiune, au început o vie propagandă, de îndată ce au fost închise cele unitare și mai ales pentru a combate pe cel independent ce a luat ființă la 3 iunie crt.

În manifestările lor nu păstrează nici o diferență cu cele comuniste. Aceleași cuvîntări înflăcărate, aceleași critice la adresa autorităților ca și ei.

Singura deosebire pare a fi numele și îngăduința autorităților. Manifestările din 30 iunie cr. au dovedit că „Lupul își schimbă părul dar năravul ba".

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 84/1929, original.

7

REGATUL ROMÂNIEI
JUD. HUNEDOARA
PRETURA PLASEI
PETROȘENI
Nr. 45
1929 luna sept. ziua 28

Nr. ord. de referință
17903/1929
Obiect: Ședințele comitetului Sindicatului
social democrat în Valea Jiului

Domnule PREFECT

La ord. de sus avem onoarea a vă înainta „Statutele" însoțite de datele cerute.

În consecință cu tot respectul vă rugăm a nu aproba ședințele săptămînale căci propriu-zis acestea ședințe nu sunt exclusiv a comitetelor ci la acestea participă masa muncitorească.

După părerea noastră este în deajuns dacă comitetele se întrunesc la 1 lună odată.

Petroşeni la 28 septembrie 1929

Domniei sale

Dlui Prefect al jud. Hunedoara-Deva.

L. S., ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, fond Prefectura jud. Hunedoara, dos. 111/1929, original.

8

REGATUL ROMÂNIEI
JUD. HUNEDOARA
PRETURA PLASEI
BAIA DE CRIŞ
Nr. 22/1930 Adm.

Obiect. Uniunea Muncitorilor Mineri din Tebea au adunare in 12. 1. c.

Domnului
PREFECT
DEVA

În conformitate cu dispoziţiunile cuprinse în ordinul dvoastre cu nr. 21.407/1929, avem onoare a vă raporta că filiala Tebea a Uniunii Muncitorilor Mineri va ţine o adunare în ziua de 12 ian. 1930 între orele 14 la 16, în localul casei culturale din Tebea cu scopul de a dezbate chestiuni de interes profesional.

Baia de Criş la 10 ianuarie 1930

PRETOR,
L. S., ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 586/1930, original

9

TELEGRAMA

Nr. 955

Dlui Prefect al judeţului Deva

Ministerul de Interne cu adresa telegrafică nr. 730 ne comunică că Ministerul Armatei a dat ordin domnilor comandanţi ai corpurilor de armată ca la cererea dvoastră făcută prin Directoratul Ministerial să vă pună la dispoziţie trupe pentru

menținerea liniștei acolo unde va fi tulburată în consecință vă rugăm a uza de această dispoziție cu cea mai mare prudență și a nu ne face asemenea cereri decît în cazuri cu adevărat grave. Director ministerial ss. Victor Hodor No 21889/1930.

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 1179/1930.

10

Nr. 56/930 — Str. Sf. Varvara
Conf. — și Micu Klein

Notă Telefonică

DOMNULE CHESTOR

Raportăm că ziua de 6 august a trecut în liniște pe întreg sectorul.

Azi dimineață la orele 4,30 s-au aflat și adunat de noi în Petroșeni Str. Sf. Varvara și Micu Klein 11 bucăți manifeste comuniste scrise cu mîna și înmulțite la șapilograf cu intitulația „Muncitorilor și muncitorilor fără lucru din Vela Jiului“ în care amintește cazul de 6 august 1929 și îndeamnă muncitorii la propagandă comunistă. Manifestele cu poșta de astăzi vi le vom înainta.

Cazul se cercetează de noi a cărui rezultat il vom raporta la timp.

7/VIII—1930 — Șeful Comisariatului
ss. indescifrabil

Preluată de gardianul Nagy

Arh. Stat. Deva, fond. Comisariatul de Poliție Petroșeni, dos. 1/1930, pag. 212, original.

11

Ag. Indescifrabil

Domnule Șef

Conform ordinului dvoastră Nr. 77/930 am onoarea a raporta următoarele, din cercetările făcute de mine de împreună cu postul jandarmi de la 1 sept. pînă la 7 sept. 1930 am dovedit în comuna Lupeni 2 bucăți manifeste comuniste și 1 bucată broșură comunistă din 14 file cu caracter revoluționar. Toate să află la postul jandarmi Lupeni pentru dresarea actelor și trimiterea autorilor in judecată. Rog binevoiți a dispune.

Arh. Stat. Deva, fond. Comisariatul de Poliție Petroșeni, dos. 1/1930, pag. 273, original

12

Comisariatul de Poliţie
Biroul Siguranţei
Nr. 97/1930 confid.
18/X.

DOMNULE PRIMPRETOR,

Avem onoare a vă comunica că Chestura de Poliţie Deva prin ordinul telegrafic No. 8100 din 14 oct. a.c. ne încunoştiinţează că pentru ziua de 20 oct. a.c. data aniversării a lor 10 ani de la greva generală comuniştii intenţionează să organizeze manifestaţiuni şi demonstraţiuni de stradă.

Pentru prevenirea şi împiedicarea acestora ne invită a lua aceleaşi măsuri de pază ca şi pentru zilele de 11—15 octombrie a.c.

În vederea executării ordinului de mai sus noi am intervenit în scris la Comandantul Garnizoanei Petroşeni...

Arh. Stat. Deva, fond. Comisariatul de Poliţie Petroşeni. dos. 1/1930, pag. 341 original.

13

În contul Ministerului de Interne

N. 94

TELEGRAMA

Chestura de Poliţie

DEVA

Cu onoare raportăm că în seara zilei de 3 decembrie a.c. între orele 23—24 indivizi necunoscuţi pînă în prezent favorizaţi de timpul aspru şi de iluminaţia slabă de prin coloniile muncitoreşti au reuşit ca pierzîndu-se printre lumea ce ieşea de la cinematograf retrăgîndu-se spre casă să se sustragă vigilenţei poliţiştilor şi să arunce prin colonii în curţile locuinţelor muncitoreşti manifeste incendiare împăturate în patru stop. Aflînd din timp de răspîndirea manifestelor în modul mai sus arătat s-au luat imediat măsuri pentru strîngerea acestora stop Agenţii şi gardienii trimişi în acest scop au reuşit imediat să curețe curţile de asemenea manifeste aducînd la oficiul comisariatului un stoc de 200 manifeste stop.

Cazul se cercetează de noi al cărui rezultat îl vom raporta stop.

Şeful Comisariatului — Nr. 7225
ss. indescifrabil — 4. XII. 1930

Arh. Stat. Deva, fond, Comisariatul de Poliţie Petroşeni, dos. 1/1930, pag. 325, original.

Copie

PROCES-VERBAL

Astăzi ziua 18 IV anul una mie nouă sute trei zeci şi unu.

Noi, Dr. Victor Bontescu Prefectul Judeţului Hunedoara, General Dumitru Nicolae Comandantul Garnizoanei Deva, Locot. Colonel Ionescu Nicolae, Comandantul Reg. 4 Grăniceri, Maior Pohrib Constantin, Comandantul Legiunei Jand, Petroşeni, Căpitanul Motora Sabin Comandantul Legiunii Jandarmi Hunedoara Deva, Căpitan Prioteasa Nicolae Comandantul Pieţei Deva şi Cornel Brădeanu Chestorul Poliţiei, întrunindu-se în consiliul de colaborare în şedinţa extraordinară, la Prefectura Jud. Hunedoara, am constatat şi stabilit cele ce urmează:

Punctele 1, 2, 3 şi 4 din procesul verbal încheiat la 31 Martie 1931, se menţin în tocmai cu adăugirea că: în vederea serbării de 1 Maiu 1931 organizaţia partidului comunist a răspîndit prin emisari în regiunile muncitoreşti din acest judeţ instrucţiuni cu caracter revoluţionar, pentru care consiliul de colaborare, de comun acord, propun a se lua măsurile următoare:

1) Suspendarea ori căror întruniri, de ori ce fel şi în orice scop chiar a comitetelor muncitoreşti, cu începere de la 25/IV pînă la 2/V 1931.

2) Să se aprobe dîndu-se ordine din vreme Batalionului jandarmi Petroşeni să fie întrebuinţat preventiv, dacă va găsi necesar Comand. Legiunei Petroşeni.

3) Să se aprobe comandanţilor legiunilor de jandarmi din jud. Hunedoara să concentreze la anumite puncte critice jandarmi cu începere de la 25. IV — la 2/V/1931.

4) În ceace priveşte trupele din subsectorul Hunedoara, vor fi pregătite şi gata de plecare în orice moment în ziua de 1 Mai 1931, dacă împrejurări critice vor impunea aceasta

Drept pentru care s-a dresat prezentul proces verbal

Prefectul Jud. Hunedoara
ss. Dr. Bontescu

Comandantul Reg. 4. Grăniceri
Locot. col., ss Ionescu

Comandantul Garnizoanei Deva
General, ss. Dumitru

Comandantul leg. jand Petroşeni
ss. Maior Indescifrabil

Comandantul leg. jand Hunedoara
ss. Căpitan Motora

Comandantul Pieţei Deva
ss. Căpitan Prioteasa

Chestorul Poliţiei DEVA
ss. Brădeanu

Pentru conformitate,

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura Jud. Hunedoara, dos. 9/1931, copie

MINISTERUL DE INTERNE
CHESTURA DE POLIŢIE DEVA
Biroul Pol. De Sig.
Nr. 3707 iunie

COPIE

Obiect: Mişcările muncitoreşti din Valea—Jiului în vederea închiderii minelor de la Vulcan şi concedieri precum şi în vederea încheierii noului contract colectiv. —

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL

Avem onoare a aduce la cunoştinţa Domniei—Voastre că printre muncitorii minieri din Valea—Jiului şi în special cei din localitatea Vulcan sa observat o vie agitaţie pe tema închiderii totală a minelor de cărbuni din Vulcan lucru care va fi precedat de o concediere în masă a muncitorilor de acolo.

Verificînd exactitatea acestor ştiri ne-am informat precis ca în ziua de 11 iunie a.c., la o consfătuire intimă ţinută în localitatea Vulcan Dl. Bujoi Director General al minelor de cărbuni însoţit de Inspectorul Minier Bazgan, Directorul Ştefan Lugosy din Vulcan şi Directorul Principal al minelor din Petroşeni, Tiberiu Timoc precum şi Dl. Corvin un mare acţionar din Ungaria au luat hotărîrea ca în timp de 2 luni şi anume pînă la data de 1 August treptat-treptat să înceteze lucrările la minele de la Vulcan descontand pe muncitorii şi funcţionarii de acolo în număr de aproximativ 1600 persoane.

Cîţiva delegaţi ai muncitorilor şi a comercianţilor din comuna Vulcan cari îşi văd periclitată existenţa lor în urma închiderii minelor au cerut relaţii asupra acestui fapt de la Directorul Ştefan Lugosy acesta lea răspuns afirmativ spunindu-le ca în adevăr Direcţia Generală a Minelor intenţionează închiderea minelor de la Vulcan.

A doua chestiune care asemenea agita mult spiritele muncitorilor din Valea Jiului este expirarea contractului colectiv la data de 1 Iulie 1931 şi încheierea noului contract colectiv.

Reprezentanţii muncitorilor aflînd că Direcţia Minelor prin încheierea noului contract colectiv intenţionează să lovească din nou în interesele muncitorilor prin anumite restricţiuni au început să convoace o serie de întruniri muncitoreşti în Valea—Jiului aşa de exemplu în ziua de 14 cor. s-a ţinut în Valea—Jiului trei adunări muncitoreşti şi anume: Petroşeni, Vulcan şi Lupeni luînd parte cîte 3—4 sute de muncitori la fiecare adunare.

Principalul obiect al acestor adunări a fost protestarea vehementă în contra măsurilor de închidere a minelor de la Vulcan şi concedierea în masă a muncitorilor precum şi pregătirile în vederea încheierii a noului contract colectiv.

Anexat avem onoare a vă înainta în copie şi un memoriu întocmit de muncitori şi citit cu ocazia adunărilor din 14 cor. care urmează a fi înaintat Dlui Ministru al Muncii.

CHESTOR
(ss) C. Bradeanu

pentru conformitate
L. S., ss. Susan

Domniei-Sale
Domnului Inspector Regional al Poliţiei CLUJ

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 8579/1931, Copie

16

Copie

DOMNULE MINISTRU

Cu onoare vă aducem la cunoştinţă următoarele doleanţe a muncitorilor de la societăţile din Valea Jiului.

Societăţile concediază în continu lucrători de la toate întreprinderile. — Sunt preavizaţi pentru concediere cu data de 1 iunie 544 de lucrători, dintre cari 444 sunt concediaţi de la Societatea Petroşeni şi 100 de la societatea Lupeni. Concedierile permanente agită spiritele lucrătorilor la extrem simţindu-se fiecare periclitat, de a fi alungat din lucru pe drumuri în cea mai gravă mizerie, împreună cu familia lor, neavînd nici o perspectivă de a căpăta de lucru, în alte întreprinderi din cauza şomajului general. Agitaţia lucrătorilor este cu atît mai mare şi mai justificată deoarece cu ocazia concedierilor nu se respectă nici o consideraţiune socială, a nu se concedia în primul rînd lucrătorii cu vechime angajaţi şi care au greutăţi familiare, la mai mult se fac concedieri de provocare concediindu-se în primul rînd conducătorii sindicatelor şi lucrătorii angajaţi.

Conducătorii de uzine somează pe lucrători în cluburile partidului liberal şi care nu ascultă aceste îndrumări sunt concediaţi. Aceste procedeuri ne-drepte revoltă pe lucrători şi poate duce la consecinţe funeste ca şi în trecut. Faptul că plănueşte sistarea totală a exploatărilor cu data de 1 August al minelor din Vulcan, unde lucrează actualmente 1600 lucrători de asemenea îngrozeşte pe muncitori numai gîndindu-se la aceste fapte şi este sigur executarea acestui plan de raţionalizare, sălbatici, ne-ţinîndu-se de loc cont de existenţa lucrătorilor şi familiile lor, se va provoca cu siguranţă evenimente tragice din nou în Valea Jiului.

Muncitorii cer ca Onor. Guvernul să ajute, să ia ei în arendă aceste mine, pentru exploatare, putînd astfel lucra mai departe avînd convingerea că vor putea livra Statului producţiuni mai eftină ca azi. — Dar trebuie luat din vreme măsuri în acest scop, pentru că societatea demontează minele în vederea sistării lor. De dorit ar fi şi în interesul Statului să exproprieze toate minele de pe Valea—Jiului pentru Stat, mai cu seamă că Statul este aproape singur consumatorul producţiei de cărbuni şi în cazul acela l-ar costa mai puţin procurarea de cărbuni fără să fie lucrătorii exploatată atît de ne omeneşte, pe lîngă munca lor atît de grea şi de periculoasă şi n-ar trebui redus nici numărul lor, ci din contră ar mai putea fi

angajaţi mai mulţi pentru a-şi găsi existenţa dacă valoarea muncii lor nu s-ar scurge acţionarilor şi astfel destul de bogaţi din ţară şi din străinătate. — Pensionarii foştii angajaţi sunt şi ei foarte agitaţi din cauză că li se reduce pensiile tot mai mult, din cauza reducerii salariilor cari atribuie la formarea fondului de pensie.

Mai sunt pensionarii agitaţi pentru că societăţile intenţionează să-i scoată din locuinţele ce le ocupă, forţîndu-i deocamdată cu evacuarea dacă nu subscrie contractul de închiriere a locuinţelor cu chirie previzînd contractul încheiat pe termen de un an, că societăţile poate să-i evacueze cînd vor crede de bine, cu un preaviz de 30 zile.

Vă rugăm Domnule Ministru să binevoiţi a ordona o anchetă asupra acestei doleanţe şi pe care le vor formula lucrătorii la faţa locului pentru constatarea abuzurilor şi provocarilor din partea societăţilor faţă de lucrătorii care ar fi foarte bucuroşi să fie lăsaţi a lucra în pace. — În afară de Vulcan, se lucrează timp redus de cîte 3—5 zile pe stăptămînă, iar lucrătorii pătrunşi de simţămîntul şi conştiinţa solidarităţii umane sunt dispuşi să lucreze timp şi mai redus numai să nu se mai concedieze alţi lucrători. Sunt dispuşi să-şi împartă şi cîştigul de mizerie de azi pentru a nu-şi vedea pe fraţii lor deveniţi şomeri, sbătîndu-se împreună cu familiile lor în chinurile foametei.

Faţă de acest gest de sacrificiu din partea lucrătorilor, statul care este consumatorul producţiei acestor întreprinderi miniere trebuie să impună patronilor acestor mine ca şi ei ţinînd seama de situaţia grea economică pentru care nu lucrătorii sunt de vină şi să nu-i împingă prin desnădejde la acte disperate pentru a-şi salva viaţa muncitorii cer să li se dea de lucru să poată fi de folos societăţii căci doară sînt destui cari trăesc pe spinarea altor. Dacă patronii şi statul nu este în stare să le de-a de lucru atunci să le de-a ajutoare cum se dau în toate ţările civilizate.

Muncitorii preferă însă expropierea minelor obligîndu-se ei sub controlul Statului angajînd mai mulţi lucrători în loc să mai concedieze şi totuşi să livreze cu mult mai eftin cărbunele pentru Stat şi particular pentru ca azi de aceia sunt aşa de scumpi cărbunii fiindcă sunt prea mulţi conducători toţi cu salarii mari apoi unde mai sunt profitorii acţionari. Ori interesul Statului este ca cetăţeni producători cari il susţin să aibă în urma munciilor asigurat măcar minimum de existenţă în loc ca o mînă de profitori să se îmbogăţească pe urma muncii altora. Statul nu trebuie să mai tolereze ca unii cetăţeni şi azi să mai exploateze mulţimea în mod barbar, şi cînd nu mai are nevoe de ei să o arunce în mizerie şi pradă anarchiei.

Ne facem datoria Domnule Ministru a vă aduce la cunoştinţă cele de mai sus şi vă rugăm să binevoiţi a vă împlini rolul de ocrotitor din vremea acelor nedreptăţiţi în loc să se vină mai tîrziu cu reprimirea sîngeroasă a răzvrătirilor dispensaţi de mizerie şi nedreptate cu care sunt trataţi. Astăzi mai mult de cît ori cînd a cuprins sufletele muncitorilor spiritul de revoltă al lui Horia împotriva nedreptăţilor sociale pe care nu le mai pot suporta.

Primiţi Domnule Ministru asigurarea deosebitei noastre stime.

p. conf.
ss, Susan

DSALE DOMNULUI MINISTRU AL MUNCII SĂNĂTĂŢII ŞI OCROTIRII SOCIALE
BUCUREŞTI

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 8579/193, copie

Copie

PROCES-VERBAL

Astăzi 26 iunie 1931

Noi, Dr. Bejan Prefectul Județului Hunedoara și Maior Iliescu Mihai ofițer controlor la Inspectoratul IV Jandarmi Cluj.

Informați fiind prin organele jandarmeriei cum și cu ocazia conferinței de colaborare a județului, că în județul Hunedoara circulă versuri tendențioase cu privire la organizarea de Stat iar pe Valea—Jiului e o situație de îngrijorare provocată de starea muncitorimii de la mine.

Ne-am transportat în județ în decursul zilelelor de 24 și 25 iunie și cercetînd asupra celor sus arătate, am constatat:

Valea—Jiului în general e o stare îngrijitoare din următoarele motive:

Societățile de exploatare a cărbunilor din cauza cantităților mici de cărbuni ce pot vinde, a redus extracția.

Pe de altă parte și mijloacele technice pentru lucru în mină fiind perfecționate s-a mărit randamentul de producție pentru fiecare muncitor.

Aceste cauze au făcut ca societățile să întrebuințeze un număr mai mic de muncitori care a scăzut de la 18 mii din anii precedenți la 7 mii cîți să găsesc astăzi.

Concedierile trecute n-au fost simțite întrucît muncitorii mai găseau de lucru. Astăzi însă criza economică face ca muncitorii să nu găsească nici o ocupațiune și ne dă șomerii minieri. Pe de altă parte societățile carbonifere din Valea—Jiului unindu-se, au hotărît ca întreaga exploatare din Vulcan, unde lucrează astăzi 1520 de muncitori să fie închise complect.

Numărul total al șomerilor ce vor rămîne în Valea—Jiului la 1 iulie vor fi:

Lonea . .	 194
Petrila . .	 120
Lupeni . .	 350
Vulcan . .	 1000
Total:	1664

Pentru ajutorarea acestor șomeri societatea de exploatare a cărbunilor dă următoarele:

— pentru cei ce nu sunt din localitățile din Valea—Jiului și vor să meargă acasă le plătește transportul pe calea ferată pentru muncitori familii și bagaj, plus un ajutor bănesc de 300 lei cap de familie, 200 lei soția și 100 lei fiecare copil.

— pentru a nu mai avea șomeri în toate localitățile și în special pentru a li se da adăpostul higienic, societatea mai oferă muncitorilor casele ce le are zidite ca colonii în Vulcan în mod gratuit cu lumină și căldură.

— la descontarea muncitorilor societatea le mai plătește salarul pe 14 zile.

Toate aceste însă nu dau o soluție șomajului din Valea—Jiului întrucît muncitorii care se găsesc astăzi în această regiune nu vor să mai plece întrucît afirmă că nicăieri deși au căutat, nu găsesc de lucru.

Pe de altă parte ar însemna să se creieze în Vulcan un centru de flămînzi unde ori ce curent social dăunător Statului ar prinde iar ordinea și siguranța publică amenințată prin bande de răi făcători ce s-ar forma pentru cîștigarea existenței.

Pentru remedierea răului propunem:

1. a se face o riguroasă triere a tuturor muncitorilor șomeri din Valea—Jiului și cei care se vor găsi că nu sunt localnici să fie trimiși la urma lor.

2. Pentru muncitorii care se găsesc în Valea—Jiului, care n-au fost angajați de societăți și care lucrînd pe la antreprenori nu au mijloace de a se transporta la locurile lor natale, să li se dea din partea Ministerului foi de drum gratuite pentru transportul pe calea ferată.

3. Să pună de îndată la dispoziția casei drumurilor suma de lei 2.000.000. din cea votată de Delegațiunea Economică a Guvernului pentru a putea începe lucrările de refacerea șoselelor cu șomeri aflători în acea regiune.

4. Să li se dea de lucru ori și unde este nevoie în țară întrucît conducătorii muncitorilor ne-au declarat că primesc a lucra ori ce și ori unde, pentru a-și cîștiga existența.

5. Ajutoare bănești să nu li se mai dea întrucît pe lîngă că încurajează lenea și șederea în această regiune, dar nemulțumește și pe ceilalți muncitori cari văd cum unii profită de sumele ce li se oferă, deși mici, fără nici o muncă.

Pentru șomeri care eventual nu vor putea fi plasați și nici trimiși la urma lor, se propune:

A se creia un fond de ajutoare după cum urmează:

— Societățile să fie obligate a reține și plăti în numerar cîte un leu de muncitor activ pe zi pentru șomeri.

— În Valea—Jiului la toate spectacolele de teatru, cinematograf și serbări de ori ce fel, cu bilete de intrare, să se aplice cîte un timbru special pentru ajutorarea șomerilor.

— aducerea în Vulcan unde probabil vor rămîne cei mai mulți șomeri a unor autorități de necesitate locală cum ar fi Casa cerculară Petroșeni care prin funcționarea lor în această localitate ar da ocaziune de mai multă viață localității iar muncitorii șomeri ar mai găsi de lucru ca servitori, mici transporturi de bagaje, hamalîc etc.

Eventual chiar mutarea Batalionului de Jand. din Petroșeni în Vulcan pentru care societatea oferă cazare gratuită și în condițiuni mult mai igienice decît localurile ocupate azi în Petroșeni.

Asupra manifestațiunilor de circa 200 muncitori ce s-a făcut în ziua de 15 iunie în localitatea Vulcan; am constatat că a fost ceva spontan fără să fie pregătit de înainte și în scopul de a căpăta ajutoare.

În urma acestei manifestațiuni au primit suma de 52.000 lei care a fost colectată în localitatea Vulcan, astfel:

Primăria	10.000 lei
Societatea Vulcan	12.000 lei
Biserica	11.000 lei
Comitetul ajut-șomeri	11.000 lei
Colectă publică	8.000 lei
Total:	52.000 lei

Această sumă însă, este departe de a putea asigura hrana și mai ales liniștea în această localitate.

Este nevoie de a se veni de îndată cu măsurile promte pentru a ocupa muncitorii care prin muncă să-și câștige existența.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

Prefectul județului Hunedoara

anexă

Copie după memoriu conducătorilor sindicatelor muncitorești din Valea—Jiului adresat Ministerului Muncii.

Ofițerul Controlor al Insp. IV. Jand. Cluj.
Maior: ss. Iliescu.

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 9/1931, copie

18

Domnule Prefect.

Subsemnații Deac Iuliu, Toma Alexandru și Herczeg Iosif domiciliați in comuna Săcărîmb suntem fără de lucru muritori de foame, nu am mai lucrat de 5 luni fiind discontați de pe Valea Jiului și astăzi suntem muritori de foame cu familiile pe cum urmează.

1. Deac Iuliu am o familie constătătoare de 6 persoane care sunt goi de îmbrăcămînt și trebuesc trimiși la școală și sunt morți de foame, și fără haine și încălțăminte.

2. Toma Alexandru am o familie de 4 persoane și nu avem o fărămătură de pîine, suntem goi și dezbrăcați complect.

3. Herczeg Iosif am o familie constătătoare de 3 persoane și sunt fără pîine și dezbrăcați.

Ne era promis de Serviciul Minelor din Săcărîmb că vom fi primiți în lucru și ne-a amînat pînă acum, acum ne-a răspuns că nu ne poate primi neavînd buget. Noi acum în timpul de toamnă nu mai căpătăm nici lucru la economii ba nici la tăiat de lemne fiind populația comunei săracă și fără lucru ca să putem și noi primi cît de puțin măcar un ban absulută nimica.

Fiind informați că și alți șomeri oameni fără lucru făcîndu-și cereri a primi cîte un ajutor sau lucru ca se nu-se facă oameni răutăciți aducînd sărăcia și lipsurile după sine pe om de a fi silit să fure sau să facă alte lucruri rele.

Din cele de sus respectuos venim a vă ruga să bine voiți a-ne (acorda) vota un ajutor ca să nu perim cu totul sau a-ne da lucru oriunde va fi așteptînd timpul iernei și suntem muritori de foame cu familele împreună.

Sperînd că umilita noastră cerere va fi rezolvată favorabil și luată în considerare primind și noi un ajutor am rămas.

Săcărîmb la 29 august 1931

cu respect:
ss. Iuliu Deac
ss. Toma Alexandru
ss. Herțeg Iosif

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 14190/1931

19

No. 14.199/931
Obiect: Cererea lui Iuliu Deac, Alex. Toma și Iosif Herczeg dom. din comuna Săcărîmb pentru acordarea unui ajutor din fondurile județului.

Primăria comunală
Săcărîmb

Vă rugăm să binevoiți a comunica petiționarilor menționați în obiect, că cererea lor prin care solicită acordarea unui ajutor din fondurile județului nu putem satisface din motivul că județul nu dispune de fonduri.

Deva la 9 sept. 1931

Prefect
ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 9/1931

20

Notariatul Băița
Nr. 15/1932 conf.
3. I. 1932
Se va răspunde că în lipsă de
fonduri nu putem satisface
ss. indescifrabil

Domnule prefect

Populația Notariatului Băița este lipsită în mare număr de mijloacele de trai. Mai lipsiți sunt muncitorii concediați de pe Valea-Jiului care vin zilnic în număr destul de mare îngroșînd pătura lipsită a populației, la care se adaugă muncitori concediați de către Soc. „Mica“ și „Toplița-Măgura Concordia“.

Intrucît nu avem nici o posibilitate de a le veni în ajutor deoarece cei mai mulţi dintre ei sînt familii cu copii şi nu este rost de ai plasa la lucrări nici agricole nici minere, vă rugăm să binevoiţi a acorda din fondul judeţului destinat pentru şomeri un ajutor bănesc sau cereale, la caz contrar se vor deda la furturi cum deja pînă acuma avem cazuri şi ca să întîmpinăm asemenea cazuri ruşinoase recurgem la bunăvoinţa D-voastră de a veni în ajutorul celor lipsiţi, fiind în toate comunele notariatului peste o sută de familii absolut lipsită de orice mijloace.

Băiţa la 5 aprilie 1932
L.S. ss. indescifrabil

D-sale
Domnului Prefect
al Judeţului Hunedoara
Deva

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, Dos. 7216/1932, original

21

Nr. 27/1932 Obiect: Sărbătoarea zilei de 1 Mai 1932
4 mai Confidenţial

Domnule Chestor

La ordinul telegrafic confid. nr. 23 din 18 aprilie 1932.

Avem onoare a raporta, că muncitorii din Valea Jiului au sărbătorit ziua de 1 Mai a.c. în deplină linişte.

Sărbătorirea s-a desfăşurat conform programului întocmit din timp de către conducătorii sindicatelor muncitoreşti din Valea Jiului.

După ce în dimineaţa zilei de 1 mai s-au adunat în localurile sindicatelor respective, muncitorii s-au încolonat avînd în frunte fanfarele şi aşa au mers în ordine la Cîmpuri Surduc, unde a avut loc o serbare cîmpenească pînă după amează între orele 5—6, cînd apoi încolonîndu-se din nou — de astă dată în număr cu mult mai mic ca la plecare — s-au înapoiat în localităţile respective.

La serbarea cîmpenească de la Surduc a luat parte un număr aproximativ de 1500—1600 persoane, muncitori, femei, copii.

Seara au avut loc petreceri, pe localităţi cari deasemenea s-au desfăşurat în linişte.

După cum am raportat personal în seara zilei de 30 aprilie a.c., indivizi pînă în prezent nedescoperiţi, au atîrnat de reţeaua sîrmei telefonice două mici steguleţe roşii.

Unul cu inscripția „Trăiască comunismul, jos capitalismul" a fost atîrnat pe teritoriul comunei Livezeni, al doilea cu inscripția „La evoluție prin revoluție", a fost atîrnat în apropierea podului din colonia Dărănești, aparținătoare comunei Petroșeni.

Ambele stegulețe, au fost observate și ridicate de pe sîrmă încă în acea seară așa că publicul n-a apucat să le vadă.

Răspîndiri de manifeste, demonstrațiuni de stradă sau întruniri cu caracter comunist n-au avut.

Șeful Comisariatului
ss. Indescifrabil

Șeful Biroului
ss. indescifrabil

D-sale
Domnului Chestor al Poliției
Deva

Arh. Stat. Deva, Comisariatul Petroșeni, Dos 1/1932, original pag. 46.

22

Comunicat:
Insp. G-l și P. Timișoara
și Prefect. Hunedoara

Registratura Specială

NOTĂ INFORMATIVĂ
Nr. 14 din 13 Iulie 1932

În ziua de 25. VII. 1932 muncitorul Florea Traian din comuna Petrila, pe cînd mătura un vagon la Spălătoria Petrila a găsit pe fundul vagonului un manifest cu caracter comunist lansat de Comitetul Partidului Comunist din România către muncitori și recruți contig. 1932.

După constatările făcute acest vagon a sosit în stația Petroșani în ziua de 23. VII. 1932 cu trenul de marfă nr. 2477 — ora 9,30. S-a dat ordin șefului de Secție Vulcan ca în unire Poliție Petroșani să facă cercetări pentru descoperirea autorului. — Se anexează cîte o copie după manifest.

Comandantul Legiunei jandarmi Hunedoara.

Maior
L.S. ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, Dos 149/1932.

Comunicat:
Parchet. Prefect. și
Chestura Deva

BULETIN INFORMATIV

Nr. 38 din 5 octombrie 1932

Nr. crt.	Calificarea faptului	Comuna pe teritoriul căreia s-a comis	Postul pe raza cărui s-a întîmplat	Descrierea evenimentului
1.	Otrăvire prin agenți chimici	Petrila	Lonea	Postul jandarmi Lonea cu raportul Nr. 21 din 5—X—1932, raportează că în ziua de 4—X—1932 tînărul Borobaș Balaj în etate de 21 ani a băut o cantitate de 10 gr. stricnină în urma căreia a încetat din viață pe loc. Motivul care l-a determinat să se otrăvească este mizeria în care a trăit de 2 ani fără lucru. Bănuieli nu sunt, cazul se cercetează de șeful postului respectiv. —

Comandantul legiunei jandarmi Hunedoara
Căpitan
ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 174/1932, original

24

Prefectura județului Hunedoara
Cabinetul Prefectului
Nr. 25/1933 Conf.

PROCES-VERBAL

dresat în ședința consiliului de colaborare cu ziua de 8 februarie 1933 în localul Prefecturii cabinetul Prefectului, prezenți fiind:
Dr. Ieronim Atirescu Prefectul județului,

Căp. Nicolae Preoteasa delegatul Garnizoanei, Deva
Căp. Ioan Găvriş delegatul Regimentului 4. Grăniceri, Deva
Cornel Brădeanu Chestorul Poliţiei Deva

Locotenent Ursuţi Gheorghe delegatul Legiunei de jandarmi Deva cari întruniţi în consfătuirea lunară ce urmează a se ţine conform ordinelor Ministeriale Nrii 16160/1931 27735/1931 şi 49486/1931 am stabilit următoarele:

1. Muncitorii minelor „Sălătruc" din Valea-Jiului în urma faptului că nu-şi au primit retribuţiunile pentru zilele de lucru împlinite, s-au fost pus în grevă reluînd lucrările la vre-o săptămînă după ce pretenţiile lor în parte au fost achitate. Se impune ca Ministerul Muncii să facă intervenţiile cuvenite şi să ia dispoziţiuni a nu se mai repeta atari cazuri fiind acesta deja al doilea caz acum în ultimul timp.

2. În rîndurile lucrătorilor minieri din Valea Jiului se arată o mare agitaţie în urma faptului că s-au pus în vedere concedieri mai mari de lucrători cari în parte s-au şi înfăptuit concediindu-se cu ziua de 1 Februarie 1933, — 260 muncitori. După rapoartele sosite, muncitorii minieri s-ar pregăti la o demonstraţiune avînd văditul scop de a determina reprimirea muncitorilor concediaţi. Numărul şomerilor din Valea Jiului care se urcă la 2000 de capi de familie, ceeace înseamnă 6000 de şomeri, prin concedierile făcute acum se măreşte în mod considerabil. Ajutoarele puse la dispoziţia comitetelor din această regiune de către Ministerul Muncii, sunt mult insuficiente pentru a servi ca sprijin unui număr atît de considerabil de şomeri. Pentru a evita eventuale turburări şi manifestaţiuni, se impune ca Ministerul să ia măsuri fie ca aceşti lucrători să fie reprimiţi fie ca să fie deslocaţi, sau prin întreprinderea lucrărilor cu repararea şoselelor din această regiune, să li se deschidă posibilităţi de muncă sau dacă nu, ultima analiză să se găsească modalităţile pentru o mai intensivă ajutorare a şomerilor. E fără îndoială că atît Primăriile comunelor din această regiune fac toate sforţările cu toată criza financiară, de a contribui la ajutorarea acestor şomeri însă sumele ce le pot pune la dispoziţie sunt mult insuficiente cu toate ajutoarele ce le primesc şi de la Societăţile din această regiune de a putea satisface lipsurile. E de remarcat că pentru ajutorarea celorlalţi şomeri din cuprinsul judeţului cum sunt centrele Cugir, Călan, Hunedoara şi Brad, Societăţile „Mica" din Brad, Uzinele din Călan, au pus la dispoziţia Camerei de Comerţ şi Industrie aproximativ suma de 140.000 lei cari vor fi distribuite de o comisiune compusă cu concursul Camerei de Comerţ şi Industrie.

În ultimul timp în unele centre din cuprinsul judeţului s-a remarcat o mişcare a unei organizaţiuni aşa numite „Frontul ţăranilor" pusă la cale de unii politiciani, reduşi în popularitate care a început o acţiune în rîndurile ţăranilor pentru a se organiza şi a stărui pentru o şi mai mare reducere a datoriilor ţărăneşti. Unele elemente din această organizaţiune depăşind mai bine zis au încercat să depăşească cadrele unei acţionari admise, sau luat măsuri pentru punerea la punct a acestor persoane.

Drept care s-a dresat prezentul proces verbal pentru cele legale.

D.C.M.S.
Prefectul judeţului Hunedoara,
ss. indescifrabil

Delegatul Garzinoanei
ss. indescifrabil

Delegatul Regimentului 4. Grăniceri
ss. indescifrabil

Delegatul Chesturii Poliției Deva,
ss. indescifrabil

Delegatul legiunii jandarmi Hunedoara, Deva
ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 25/1933, original

25

Prefectura județului Hunedoara
Cabinetul prefectului
Nr. 73/Conf. 1933

PROCES-VERBAL

dresat în ședința Consiliului de Colaborare ținută în ziua de 5 aprilie 1933 în localul Prefecturei Cabinetul Prefectului, prezenți fiind:

1. Dr. Ieronim Atirescu Prefectul județului,
2. Aurel Creneanu Chestorul Poliției
3. Căp. Nicolae Preoteasa delegatul Garnizoanei
4. Căp. Gheorghe Vlad delegatul legiunei de jandarmi Deva
5. Isaia Mircea Locot. delegatul Rigementul 4 Grăniceri cari întruniți la consfătuirea lunară ce urmează a se ține în conformitate cu ordinele ministeriale Nrii 16160/1931; 27735//1931 și 49486/1931 au stabilit următoarele:

1) Ca urmare hotărîrei luate in ședința din 27 Februarie 1933 sub punctul 1.a. pentru ziua de 18 Martie au fost convocați directorii tuturor intreprinderilor mai mari particulare și publice cum sînt Societatea „Petroșeni", Uzinele Călan, Cugir, Hunedoara, Societatea „Mica", atelierele C.F.R. Simeria și Petroșeni, Societatea minieră din Săcărîmbu, Chestorul Poliției, Comandantul Legiunei de jandarmi cu care ocaziune s-au stabilit modalitățile organizării serviciilor de informațiuni la intreprinderile sus arătate după instrucțiuni ce le vor primi de către Dl. Comandant al Legiunei de jandarmi, pentru a putea cunoaște ori-ce mișcare și acțiune în rîndurile muncitorimei de la aceste intreprinderi. Pînă în prezent organizarea acestui serviciu este în curgere și nu s-a semnalat din partea nici unei intreprinderi vre-o mișcare sau acțiune care ar necesita stricta aplicare a dispozițiunilor cuprinse în ordinul Ministerului de Interne cu nr. 11066/1933.

2. În ultimul timp se resimte o vie agitație în rîndurile șomerilor din regiunea Valea-Jiului, cari cu începere de la 1 aprilie nu mai primesc ajutoarele cari sau dat în timpul de iarnă din contribuția de 1% a muncitorilor în lucru din acea regine și a intreprinderilor, pe de altă parte pentru că bugetele comunelor din această regiune nefiind încă aprobate, nu pot obține ajutoare nici din partea autorităților locale și în fine pentrucă în apropiatul viitor nu e pus în perspectivă nici o lucrare publică la care ar putea să fie angajați.

Drept care s-a dresat prezentul proces verbal, spre cele legale.

D.C.M.S.

Prefectul județului Hunedoara
ss. indescifrabil

Chestorul poliției
ss. indescifrabil

Delegatul Garnizoanei
ss. indescifrabil

Delegatul Legiunei de jandarmi Deva
ss. indescifrabil

Delegatul Regimentului 4 Grăniceri
ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, Fond. Prefectura jud. Hunedoara, Dos. 73/1933, original

26

Prefectura județului Hunedoara
No. 181/1933 Conf.

PROCES-VERBAL

Dresat in ședința de comitetului de colaborare ținută in ziua de 25 VII 1933 — în localul Prefecturii Cabinetul Prefectului,

Prezenți fiind.

Dr. Ieronim Atirescu Prefectul jud. Hunedoara
Cremian Aurel Chestorul Poliției
Căpit. Preoteasa Nicolae deleg. Garnizoanei
Căpit. Ioan Gavriș deleg. Reg. 4 Grăniceri
Dl. Romulus Nestor Primprocuror Trib. Deva

Care întruniți in consfătuirea lunară ce urmează a se ține în conformitate cu ord. Ministeriale No. 16.160/1931; 27735/1931 și 49487/1931, au stabilit următoarele:

Se stabilește organizația așa numită „Frontul Plugarilor" în urma hotărîrilor luate în ultimul timp caută a manifesta pe străzile centrelor mai importante din județ înarmați cu bastoane, uniforme de 1,20 cm., cum a făcut în 14 iulie la Băița ce a încercat însă fără a izbuti în ziua de 18 iulie în comuna Brad și com. Zam.

Comitetul de colaborare de comun acord stabilește că aceștia bastoane uniform constituiesc o uniformă a cărei purtare este interzisă prin legea Mironescu și că în consecință în viitor peste tot să nu se admită demonstrații și defilări în această uniformă iar contra celor cari totuși vor căuta să manifesteze în această uniformă să li se dreseze actele cuvenite, înaintîndu-se Parchetului și să li se confiște uniforma.

Comitetul de colaborare constată că lucrările la societatea „Petroşeni" din Valea Jiului au fost preluate şi astfel spiritele s-au calmat continuă însă neliniştea în rîndul şomerilor pentru că cu toate intervenţiile făcute memoriile înaintate soluţiile date de acest comitet de colaborare, nu s-a făcut pînă în prezent şi nici ajutoare nu s-au dat.

Drep care s-a dresat prezentul proces verbal spre cele legale.

D.C.M.S.

Prefectul judeţului Hunedoara
ss. indescifrabil

Primprocurorul Trib. Hunedoara
ss. indescifrabil

Delegatul Garnizoanei Deva
ss. indescifrabil

Deleg. Reg. 4. Grăniceri
ss. indescifrabil

Chestorul Poliţiei Deva
ss. indescifrabil

Arh. Stat. Deva, Fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 181/1933, original

27

Prefectura judeţului Hunedoara
Cabinetul Prefectului
Nr. 200/1933 conf.

PROCES-VERBAL

dresat în şedinţa Consiliului de colaborare ţinută în ziua de 1 Septembrie 1933 în localul Prefecturii cabinetul Prefectului, prezenţi fiind:

1. Dr. Ieronim Atirescu Prefectul judeţului,
2. Maior Pohrib Comandantul Legiunei de jandarmi,
3. Căp. Ioan Gavriş, delegatul Garnizoanei şi Regim. 4. Grănic.
4. Sebastian Popescu delegatul Chesturei,

care întruniţi pentru consfătuirea lunară ce urmează a se ţine în conformitate cu ordinele ministeriale nr. 16160/1931, 27435/1931 şi 49437/1931 au stabilit următoarele:

Acţiunea organizaţiei aşa numită Frontul Plugarilor pretutindenea a fost suprimată considerîndu-se această mişcare în urma hotărîrilor luate în şedinţa din 25 iulie a.c. de către comitetul de colaborare ca o mişcare ce contravine legii Mironescu. Întrunirile anunţate precum şi defilările proiectate de această organizaţie au fost oprite şi împrăştiate,

Drept care s-a dresat prezentul proces verbal spre cele legale.

Prefectul judeţului
ss. indescifrabil

Delegatul Legiunei
ss. indescifrabil

Delegatul garnizoanei şi Regim. 4 Gr
ss. indescifrabil

Delegatul Chesturei
ss. indescifrabil

Arh, Stat. Deva, Fond. Prefectura jud. Hunedoara, dos. 200/1933, original

DES ACTIONS DES MINEURS DE LA ZONE DE BRAD ET DE LA VALLÉE DU JIU POUR L'ISSUE REVOLUTIONNAIRE DE LA CRISE (1929–1933)

RÉSUMÉ

Les précieux documents présentés par les auteurs apportent des informations et de nouveaux aspects de la lutte des mineurs de la Vallée du Jiu et de la zone de Brad.